

14 Μαΐου 1821

Οι Τούρκοι στο Βουκουρέστι

Αντίθετα με τη Ρούμελη, το Μοριά και τα νησιά, η πορεία της επανάστασης δεν ήταν καθόλου καλή στις παραδουνάβιες περιοχές, από όπου είχε ξεκινήσει. Τις πρώτες μέρες Μαρτίου 1821, έπειτα από τριήμερη μάχη με 1300 Τούρκους νεκρούς και περίπου 350 Έλληνες, ο Καρπενησιώτης αναγκάζοταν να αποχωρήσει από το Γαλάτσι. Ένα μήνα αργότερα, τα τουρκικά στρατεύματα μπήκαν στη Μικρή Βλαχία και κινήθηκαν με ταχύτητα προς το Βουκουρέστι όπου βρίσκονταν ο Βλαδιμηρέσκου των Ρουμάνων κι ο Σάββας των Βουλγάρων. Οι δυο άνδρες αποφάσισαν κοινή άμυνα αλλά δεν είχαν εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλον. Τα πράγματα άρχισαν να γίνονται πιο δύσκολα καθώς οι Τούρκοι πλησίαζαν και πολλοί από τους υπερασπιστές του Βουκουρεστίου έφευγαν στα χωριά τους, να προστατεύσουν τους δικούς τους.

Στις 14 Μαΐου 1821, η πεδιάδα που απλώνεται μπροστά στο Βουκουρέστι πλημμύρισε από Τούρκους. Ο Βλαδιμηρέσκου αποχώρησε. Στις 16, αποχώρησε κι ο Σάββας, στέλνοντας κάποιον να ειδοποιήσει τον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Την ίδια μέρα, τα τουρκικά στρατεύματα έμπαιναν στην πόλη, παρελαύνοντας με επικεφαλής τον κεχαγιά βελή Χατζή Καρα Αχμέτ. Η πόλη έπεσε δίχως μάχη, όπως δίχως μάχη είχε κυριευτεί από τον Υψηλάντη πενήντα μέρες πριν.

1610: Ο φανατικός καθολικός Φραγκίσκος Ραβαγιάκ δολοφονεί τον βασιλιά Ερρίκο Δ' της Γαλλίας, που μερικά χρόνια πριν είχε επιζήσει από τη νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου. Ήταν ο πρώτος του οίκου των Βουρβόνων, που σήμερα επιζει στην Ισπανία.

1643: Ο Λουδοβίκος ΙΔ΄ γίνεται βασιλιάς της Γαλλίας σε ηλικία 4 ετών και 8 μηνών. Η εποχή του θεωρείται ο χρυσός αιώνας των γραμμάτων και των τεχνών στη Γαλλία κι ο ίδιος έμεινε στην ιστορία ως «Βασιλιάς – Ήλιος». Αγαπημένες του φράσεις ήταν «το κράτος είμαι εγώ» και «μετά από εμένα η καταστροφή» αλλά κατάφερε να καταστρέψει το βασίλειό του με τους πολέμους που έληξαν το 1713. Πέθανε σε άθλια κατάσταση το 1715.

1811: Η Παραγουάη αποκτά την ανεξαρτησία της από την Ισπανία.

1921: Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η Φλόρενς Άλεν γίνεται η πρώτη δικαστίνα που καταδικάζει έναν άνδρα σε θάνατο. Ο Φρανκ Μότο καταδικάστηκε για φόνο και εκτελέστηκε στις 20 Αυγούστου της ίδιας χρονιάς.

1948: Το Ισραήλ ανακηρύσσεται ανεξάρτητο κράτος στις 4 το απόγευμα, οκτώ ώρες πριν από την επίσημη λήξη της Βρετανικής Εντολής στην Παλαιστίνη. Μετά από δραματική ψηφοφορία, η γενική συνέλευση του ΟΗΕ αναγνωρίζει την ύπαρξη του ως ανεξάρτητου κράτους. Την ίδια νύχτα, αρχίζει ο πρώτος αραβοϊσραηλινός πόλεμος.

1955: Υπογράφεται στην πολωνική πρωτεύουσα το Σύμφωνο της Βαρσοβίας με ιδρυτικά μέλη τις Σοβιετική Ένωση, Αλβανία, Βουλγαρία, Τσεχοσλοβακία, ΛΔ Γερμανίας, Ουγγαρία, Πολωνία και Ρουμανία. Αργότερα η Αλβανία στράφηκε προς την Κίνα, ενώ η Ρουμανία ήταν

το μονίμως «άτακτο παιδί», με επιλογές κόντρα στην ΕΣΣΔ.

1963: Το νέο κράτος του Κουβέιτ εντάσσεται στον ΟΗΕ ως το 111ο μέλος του.

1968: Στην Τσεχοσλαβακία, η κυβέρνηση του Αλεξάντερ Ντούμπτσεκ ανακοινώνει μεταρρυθμίσεις («άνοιξη της Πράγας»), οι οποίες προκάλεσαν την επέμβαση της Σοβιετικής Ένωσης τον Αύγουστο της ίδιας χρονιάς.

1972: Επιστρέφεται στην Ιαπωνία η Οκινάουα, η οποία, στα 1945, στοίχισε χιλιάδες νεκρούς για να κατακτηθεί από τους Αμερικανούς.

1991: Η Εντίθ Κρεσόν γίνεται η πρώτη γυναίκα πρωθυπουργός της Γαλλίας. Αναγκάστηκε να παραιτηθεί πριν να συμπληρώσει έντεκα μήνες στη θέση αυτή.

1991: Η Γουίνι Μαντέλα καταδικάζεται σε φυλάκιση έξι ετών για συνενοχή στην απαγωγή και κακοποίηση τεσσάρων παιδιών, ένα από τα οποία πέθανε. Άσκησε έφεση και αφέθηκε

ελεύθερη.

2009: Καθαιρείται ο έγκλειστος στις φυλακές πρώην μητροπολίτης Αττικής Παντελεήμονας, με απόφαση του Πρωτοβάθμιου για αρχιερείς συνοδικού δικαστηρίου.

2010: Ο πρωθυπουργός της Τουρκίας, Ταγίπ Ερντογάν, δέκα υπουργοί του και δεκάδες Τούρκοι επιχειρηματίες, επισκέπτονται την Αθήνα. Υπογράφηκαν 22 διακρατικές συμφωνίες.

2011: Αστυνομικοί της Νέας Υόρκης κατεβάζουν από το αεροπλάνο τον διευθυντή του ΔΝΤ, Ντομνίκ Στρος Καν, και τον οδηγούν στην φυλακή, έπειτα από καταγγελία 33χρονης καμαριέρας (του ξενοδοχείου Sofitel) ότι προσπάθησε να τη βιάσει. Οι κατηγορίες κατέπεσαν την 1η Ιουλίου, όταν πια ο Στρος Καν είχε διαπομπευθεί και είχε παραιτηθεί από τη θέση του.

Η 14^η Μαΐου στον πολιτισμό

14 Μαΐου 1904

Η Ολυμπιάδα του Σαιν Λούις

Με τη συμμετοχή 681 αθλητών και έξι αθλητριών (της τοξοβολίας) από μόλις δώδεκα χώρες, ξεκίνησε στις 14 Μαΐου 1904 η 3^η Ολυμπιάδα, αυτή του Αγίου Λουδοβίκου. Η ιδέα του βαρόνου Πιέρ ντε Κουμπερτέν να μεταφερθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, μόλις οκτώ χρόνια μετά την αναβίωση τους, αποδείχθηκε ότι δεν ήταν η καλύτερη. Η ευρωπαϊκή κουλτούρα τους είχε στηρίξει αλλά τα ευρωπαϊκά πορτοφόλια δεν άντεχαν τα έξοδα. Το ταξίδι ήταν κουραστικό και πολυήμερο, με μοναδικό μέσον μετάβασης το πλοίο, και οι διοργανωτές άπειροι.

Αποτέλεσμα ήταν να απουσιάσουν οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες που είχαν υψηλό αθλητικό επίπεδο, γεγονός που μείωσε σημαντικά το κύρος των αγώνων. Μέσα σε όλα τα άλλα, άλλαξε και η πόλη που θα φιλοξενούσε τη διοργάνωση. Αρχικά, είχε επιλεγεί το Σικάγο, το οποίο δεν διέθετε στάδιο. Αυτό που κατασκευαζόταν, ήταν αδύνατο να είναι έτοιμο πριν από το 1905. Με προσωπική παρέμβαση του προέδρου Θεοδώρου Ρούσβελτ, προκρίθηκε ο Άγιος Λουδοβίκος (Σαιν Λούις) που διέθετε στάδιο 35.000 θέσεων. Άλλωστε, γιορταζόταν εκεί η εκατονταετία της ενσωμάτωσης της πολιτείας στις ΗΠΑ και, από τις 30 Απριλίου είχε ανοίξει τις πύλες της η Διεθνής Έκθεση του Αγίου Λουδοβίκου.

Το πιο σημαντικό γεγονός της Ολυμπιάδας συνέβη εκτός αγώνων και ήταν ο καθορισμός της ερμηνείας «ερασιτεχνισμός». Αποφασίστηκε ότι ερασιτέχνης αθλητής είναι εκείνος ο οποίος:

1. Δεν έχει δεχθεί ποτέ χρήματα.
2. Δεν έχει αγωνιστεί ποτέ με ψευδώνυμο.

3. Δεν έχει βάλει ενέχυρο, ούτε έχει πουλήσει έπαθλό του.

4. Δεν έχει βάλει ποτέ χρηματικό στοιχείο. Και

5. Είναι αποδεδειγμένα μέλος ερασιτεχνικού σωματίου.

1796: Ο Άγγλος φυσικός Έντουαρντ Τζένερ πραγματοποιεί σ' ένα 8χρονο αγόρι με μαγουλάδες τον πρώτο επιτυχημένο εμβολιασμό βάζοντας έτσι τα θεμέλια της σύγχρονης ανοσολογίας.

1912: Πεθαίνει ο κορυφαίος Σουηδός θεατρικός συγγραφέας Αύγουστος Στρίνμπεργκ. Μέσα από τα κλασικά αριστουργήματά του αναδύθηκε η απαισιοδοξία και η παράνοια της μεγαλοφυΐας του («Μις Τζούλι», «Ο πατέρας», «Ο χορός του θανάτου» κ.α.). Επηρέασε όσο λίγοι τον γερμανικό εξπρεσιονισμό. Γεννήθηκε το 1849.

1998: Πεθαίνει ο Αμερικανός ηθοποιός και τραγουδιστής, Φρανκ Σινάτρα, σύμβολο του αμερικανικού πολιτισμού (Όσκαρ για την ερμηνεία του στην ταινία «Από εδώ ως την αιωνιότητα»). Ανάμεσα στα γνωστότερα τραγούδια του είναι τα «My Way» («Ο τρόπος μου») και «Strangers in the Night» («Οι ξένοι στην νύχτα»). Είχε γεννηθεί στις 12 Δεκεμβρίου 1915.

2003: Εκτοξεύεται από το Κανάβεραλ ο πρώτος ελληνικός δορυφόρος, ο Hellas Sat.